

A/5

52054 ~~6~~

+

Antona, Martina Slomšeka

**SPISI,
ZBRANI ZA MLADINO.**

Urejuje in izdaja

Slomšekov odsek „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

I.

PESMI.

1.

Snopič za srednjo stopnjo.

Zbral in uredil

Dr. JANKO BEZJAK.

V GORICI.

Tisk. in zal. „Goriška tiskarna“ A. Gabršček.

1895.

52054

FZC 4808/1951

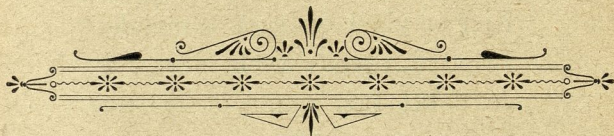
Ljubi atraci!

Vse stvari po svoji šegi pojô Bogu čast in hvalo. Vrelci rožljajo po kamenji ter šumljajo slavo Bogu; velike reke po svojih potokih hruščijo in slavijo vsemogočnega Stvarnika, kateri jim daja toliko moč. Pohlevni vetrič, ki pihlja po drevji, kakor mogočni vihar, kateri doni po gorah in priklanja drevje, časti Boga. Grilče se ogreva na solnci in hvalo kriči svojemu Stvarniku, da ga živi; še lepše mu ptičice pod nebom veselo pojô: škrjanček na polji, grlica po zelenem logu po dne, slaviček po noči; najlepše pa angeljci v svetem raji Večnemu sveto pojô. Kako bi molčal človek, venec vseh stvarij na svetu? Zakaj bi otrok božji veselo ne pel?

Nate jih torej čednih pesmic lično zbirko «za šolo in za dom». Radi jih berite, radi se jih učite, radi jih popevajte! Vesela pesem ovedri žalostno srcé — mila pesem ohladi njegove rane. Lepa pesem je božji dar.

Bog pa, dobri Oče pravega veselja, nam daj doživeti veliko veselih dni, po tem življenji pa Njemu z angelji peti večno slavo in čast!

Slomšek.

I. Bog in nebesa.

1. Kje je ljubi Bog doma ?

1.

Kjer lepo sveti se nebó
Vse jasno, milo in lepó,
Miljonov zvezdic sveti se
Kakor najlepše okence :
Od tod nas gleda dobri Bog,
On skrbni Oče vseh otrôk ;
V nebesih je doma.

2.

Tam kjer po gorah grom buči,
Kjer po dolinah šum šumi,
Priklanja drevje hud vihar,
Njemú se trese vsaka stvar,

Kjer se glasi on sam Gospod,
Priatelj revnih vseh sirot,
Je dobri Bog doma.

2. Bog za vse skrbi.

1.

Na zemlji miške najti ni,
Da bi ne 'mela mamice,
Ki ji prinese skorjice,
Da reva stradala ne bo,
In ji postelje postelj'co :
Bog ljubi pač za vse skrbi.

2.

Pod nebom tudi ptičke ni,
Da bi ne 'mela suknjice,
Prav lepo tople, pernate,
Ki greje ptičico gorkó,
Da hudi mraz je vzel ne bo :
Njo mili Oče oskrbi.

3.

In črviča na zemlji ni,
Da bi ne našel kapljice,
Ki je vesel napije se ;

On najde dosti živeža
In lákote še ne pozna :
Nebeški Oče za-nj skrbi.

4.

Metulj po travnikih frli ;
Obleta svoje rožice,
Preleta vrta in poljé,
Ima žamnáto suk njico,
Prav mehko, lepo pisano :
Premili Bog ga oskrbi.

5.

Pod solncem stvarice pač ní,
Naj bode še takó majhná,
Pri Bogu ni pozabljena.
Ima ti vsaka hišico,
Ima ti vsaka postelj'co :
Vse večni Oče preskrbi.

6.

Glej, moje dete, tudi ti
Očeta dobrega imaš ;
Lehkó se njemu v roke daš
Lehkó se njega veseliš,
Ker v rokah božjih ti živiš :
Bog Oče tud' za té skrbi.

3. Kdo je vse vstvaril?

1.

Kdó tice peti učil je lepó ?
Kdo jih navadil leteti hitró ?
Kdo dal jelenu je urne nogé,
Da po planini bliskoma gré ?

2.

Kdó daje pihati vetrom močno ?
Burji veleva vihráti silno ?
Tiho nam zimo kdó pripelja ?
Toplo kdo léto zópet nam da ?

3.

Vrelcem kdo pravi šumeti rahló ?
Dreti potokom hitrim raz goró ?
Reke kdo goni, velike vodé ?
Kdo jih izliva v strašno morjé ?

4.

Kdo daje solncu sijáti svetló ?
Zvezdam vkazuje igrati miló ?
Kdo je olepšal jasno nebó ?
Zemljo pogrnil kdó je takó ?

5.

Kdo je nad nami nebo razpél ?
Polžeku hišico kdo je zadél ?
Presti kdo pajeka zmerom uči ?
Pridne bučele nanašat' strdi ?

6.

Kdo te je vstvaril, dete mladó !
Kdo ti dal dušo, kdo dal teló ?
Kruha kdo daje, pijače ti kdó ?
Zdravja, veselja kdo daje kopó ?

7.

Vsegamogočni, ki zagrmí,
Da se nebó in zemlja zmají ;
On, ki vse bliske v rokah ima,
Zemlji pa suhi dežeka da.

8.

Vse to je vstvaril dobri naš Bog,
On mili Oče pridnih otrôk ;
Dušo bo našo k sebi on vzel,
V grobu ko bode truplo pepel.

4. Previdnost božja.

1.

Kakó nas ljubi dobri Bog,
Vse pravijo stvari ;
Nebo in zemlja priči ste
Božjé previdnosti.

2.

Ko lije zarja zjutraj se
Črez dole in goré,
Nam kaže dobrega Boga,
Ki jo ustvaril je.

3.

Ko solnce zvečer gre v zaton
Skrijè se za goró ;
Previdnost božjo kaže nam
Ozvezdjeno nebo.

4.

V zelenem gaji ptičica
Na vejici sedi,
O božji tam previdnosti
Veselo žvrgoli.

5.

Prelepe rože, pisane
Po travnikih cvetô,
Da Bog za nas jih vstvaril je,
I té nam pričajo.

6.

In vsaka trava nam pove,
Ko jutro jo rosi,
Kakó preljubi Bog za nas
Zjutraj jo napoji.

7.

Oblaki nam pomakajo
Gorice in poljé,
Z vetrovi oznanjujejo :
Bog dober Oče je !

8.

Prikaže li se mavrica
Prelepo pisana,
Ljubezni božje vedno je
Prekrasna stolica.

9.

Kak' dobri Bog za nas skrbi,
Rumeno glej poljé!
Prehodi sadonosnike
Gorice zri vinské!

10.

Na nebu solnce rúmeno,
Ki luč toploto da,
Ljubezni božje ono je
Le gola iskrica.

11.

Vse to je vstvaril dobri Bog
In nam v veselje dal,
Naj bi ljubezni ogenj nam
U našem srci vžgal.

12.

Kdo more zreti lepí svet,
Ljubiti ne Boga?
Kdo svete ne časti skrbi
Očeta ljubega?

13.

Če nam je toli dober Bog,
Tud' dobri bodimo ;
Pomagajmo si radi vsi —
Otroci božji smo !

5. Kje sem doma?

1.

V nebesih sem doma :
To glasno pravita
Mi zemlja in nebó
In vsaka stvar lepó.

2.

V nebesih sem doma :
Tegá nisèm svetá,
Nebes se veselím,
V nebesa tja želim.

3.

V nebesih sem doma :
To jasno pričata
Mi solnce, mesec bled
In vsake zvezde sled.

4.

V nebesih sem doma :
Kjer družba 'zvoljena
Skupaj se veseli
In k sebi me želi.

5.

V nebesih sem doma :
Svet sreče mi ne da,
Vsa zemlja le za mé
Dežela tuja je.

6.

V nebesih sem doma :
Tam Jezus krono da,
Tam je moj pravi dom,
Kjer večno srečen bom.

6. Hvaljen bodi Jezus Kristus!

1.

Ko zjutraj se vzbudim,
Najprej izgovorim :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

2.

Ko svitati začnè,
Da vzkliknem, vabi me :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

3.

In ko oblačim se,
Vsa misel moja je :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

4.

Po poti tud' gredoč
Pozdravljam vse rekoč :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

5.

Amèn odgovorim,
Pozdrav še zadobim :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

6.

Ko mimo križa grem,
V pobožnosti povem :
Hvaljen bodi Jezus Kristus ;

7.

Če v cerkev prihitim,
Rekoč se poštropim :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

8.

Pozabiti ne smem,
Če v kako hišo grem :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

9.

Ko vzamem spet slovó,
Poslóvim se takó :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

10.

Naj pijem, ali jem,
Al' zdrav na delo grem :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

11.

Če delo gre od rok,
Ga blagoslovi Bog :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

12.

Ko delati nehám,
V roké se Tebi dam :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

13.

Po sreči če mi gre,
Zahvalim Tebi se :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

14.

A če hudó trpim,
I voljno govorim :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

15.

In za vsak božji dar,
Še tako malo stvar :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

16.

Od Tebe vse imam,
Za vse Ti hvalo dam :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

17.

Ko bliska se, grmi
Hvaliti me uči :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

18.

In žlahtnih rožic cvet
Uči me lepo pet' :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

19.

Veseli ptičji rod
Prepeva vse povsod :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

20.

I solnce prelepo
Mi oznanjuje to :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

21.

In luna z zvezdami
Prijazno govori :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

22.

Naj zemlja in nebó,
Naj vse stvari pojô :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

23.

In predno še zaspim,
Naj vselej ponovim :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

24.

A če razžalim Te,
Zdihujem milo še :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

25.

Srcé objokano
Hvalilo Tebe bo :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

26.

Ne boš zavrgel me,
Če le poboljšam se :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

27.

Predobri moj pastir
Za ljubi dušni mir :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

28.

Zdaj bodi in vsak čas
Le moj veseli glas :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

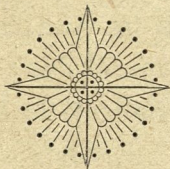
29.

Ko smrtna pride noč,
Izdihnil bom rekoč :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

30.

In v dolgi večnosti
Moj duh Te naj slavi :
Hvaljen bodi Jezus Kristus !

II. Svet in narava.

7. Nebeške bukvice.

1.

Poglej na jasnem nebu
Prelepe bukvice ;
Zapisane pismenke
Svetlé so zvezdice !

2.

Sam Bog jih je napisal
Na širni zid nebá,
Svetlóst jim dal toliko,
Da vsak jih brati zna.

3.

V nebeških bukvah bere
Mogočnost božja se ;
Njegá modrost, dobrotá
V njih zapisána je.

4.

V teh bukvah božjih vidim
Očetov ljubi dom ;
In steze lahko berem,
Po katerih srečen bom.

5.

Veselo pregledujem
Goreče pisanje,
Ki tak lepó me vabi
Povzdigniti srcé.

6.

Povzdigniti si želje
Od zemlje do nebes,
Nad zvezdami iskáti,
Kar srečno stori res.

7.

Oh, zvezde le vodite
Popotnike revné,
Bogú lepó služite,
Vzdigujte nam srcé !

8.

Ločili kmalu bomo
Že s tega se svetá,
Veseli se vzdignili
Nad zvezde do Bogá.

9.

Tam bomo večno brali
Veliko božjo čast,
Hvalili in častili
Bogá čudnó oblast.

10.

Visoko mi nad vami,
O lepe zvezdice,
Globoko ve pod nami
Svetile boste se.

8. Jutranje solnce.

1.

Jutranje solnce sije
Ogrnjeno z zarjó,
Rumeno solce zlato,
Oh, kako je lepo!

2.

Pozdravljeno nam bodi
V lepoti jutrni!
Le sveti in ogrevaj,
Oživljaj vse stvari!

3.

Veselo gre na delo
Poštena vsaka stvar ;
Nam vtrinja v hladni rosi,
Svetlí se božji žar.

4.

Bog, ki je tebe vstvaril,
Preljubo solnčice,
Za tóliko dobroto
Vse hvale vreden je.

5.

Oh, sijaj, sijaj solnce !
Pomnoži zemlji rast !
Ogrevaj naše srce
Za večjo božjo čast !

9. Večerno solnce.

1.

Kak lepo se solnce ozira,
Zahaja in jemlje slovó !
Po hribih še žarke opira,
Nas skoraj zapústilo bo.

2.

Za gore visoke se skriva,
Še malo poluka nazaj ;
Že v senci dolina počiva,
Že z mrakom odeva se gaj.

3.

Vse spravlja se mirno počivat,
Potihnejo trudne stvari,
Počinka potrebnega uživat ;
Tud' otrok pohlevno zaspi.

4.

Oh ! solnce, ti naše veselje,
Prisijaj nam jutre lepó,
Srcá boš ogrevalo želje,
Veselo nam jutre spet bo.

10. Dober večer !

1.

Dober večer nam Bog daj !
Lepo zvonček poje,
Vabi nas zdaj v sveti raj
Vzpêti srce svoje.

2.

Dober večer nam zvoní
Iz visoke line ;
Glasno pa razveseli
Hribe in doline.

• 3.

Dober večer tud' pove
Kmetiču na polji,
Da počivat iti sme,
Kar mu je po volji.

4.

Dober večer nam želi,
Večno luč oznani,
Nas k molitvi obudi,
Ako smo kristjani ! —

5.

Dober večer ! se kadi,
In večerja kuha ;
Gospodinja že deli
Sira nam in kruha.

6.

Dober večer nam velí
Tudi luna bleða,
Pot popotnikom svetlí,
K nam skoz okno gleda.

7.

Dober večer, lahko noč!
Zvezde nam želijo,
Ki na nebu bliskajóč
Pokoj dol rosíjo.

8.

Dober večer, zvonček moj!
Kedar grem počivat,
Dober večer mi zapoj,
Večno luč zavživat.

11. Lehko noč!

1.

Svetlo solnce se je skrilo,
Vse na svetu potihnílo,
Vse odeva tiha noč,
Da zaspati nam je moč.

2.

Svetle zvezde pa gorijo,
Tam na nebu se bliščijo,
Kakor bi nas angeljci
Dol iz raja gledali.

3.

Tice in druga živina,
Gospodarji in družina,
Vse počitka željno je :
Tiha noč zaziblje vse.

4.

Bog je vkazal tiho djati,
Da bi mogli slaje spati ;
Kdor sovraži nočni mir,
On ni človek, on je zvir.*)

5.

Moja glav'ca je zaspana,
Moja postelj'ca postlana ;
Ljubi angelj varih moj,
Varuj mene ti nicój!

6.

Atej! meni križ storite,
Mama! mene pokropite!
Da prav lahko, sladko spim,
Naj vaš blagoslov dobim!

*) Zvir = zver.

7.

Jutre hočem zgodaj vstati,
Nočem zarje zaležáti :
Bog mi svojo daj pomoč !
Atej, mama, lahko noč !

12. Luna.

1.

Prijazno luna sveti,
Nam lahko noč želi ;
Med zvezdami se maja,
Skoz megle se smeji.

2.

Pohlevno si zakriva,
Odkriva spet obraz ;
Popotnika tolaži,
Da mu je kračji čas.

3.

Težaka luna ziblje,
Sladkó mu spanje da ;
In tudi za bolnika
Mazila hlad ima.

4.

Vsa mila in prijazna
Nam v srce govori,
O rajnih časih pravi
In jemlje nam skrbi.

5.

Pa tud' široko gleda
In krega grešnike ;
Tožuje razuzdane
Ponočne letavce.

6.

Le sveti luna, sveti !
Preganjaj temno noč,
Da solnčice prisije,
Prinese novo moč !

13. Rožice po zimi.

1.

Kje po zimi rožice cvetijo,
Da jih videti na polji ni ?
V hladnem krilu zemlje tiho spiyo,
Dokler jih spet vigred ne vzbudi.

2.

Vse prijazne glavo povzdignile,
Vse rumene, lepo pisane,
Cvetje svoje bodo razgrnile,
Po otrokih ljubih lukale.

3.

Le pogledjte, spet se nam smejijo,
Priti nas na polje vabijo ;
Mlado leto je, zató cvetijo,
Veselit se z njimi kličejo.

4.

Rožice kdo je takó nasadil ?
Kdo po zimi jih zazibal je ?
Kdo spomladi vstajati navadil ?
Kdo poliva zale rožice ?

5.

Oče večni rožice oblači,
Za veselje jih otrokom dá ;
Naj poredno jih noben ne tlači
In ponidoma naj ne teptá !

6.

Vsako jutro z roso jih napaja,
Da se žejne spet napijejo,
Gorko solnce jim lepoto daja :
Záto nam cvetô takó lepó.

7.

V vrtu božjem rožice vsajéne
Božji ste otroci tudi vi,
Ni žlahtnejše rožice nobene,
Ko otroci ste v nedolžnosti.

8.

Rožice, glej ! hitro obletijo,
Vsako jésen tihe spat gredô ;
Pridni pa otroci zmer živijo,
Bogu čast in hvalo dajejo.

III. Dom in šola.

14. Angelj varih.

1.

Po svetu angelj hodi,
Ne vidi ga oko,
Pa vendar tebe vodi,
Varuje te lepó.
V nebesih angelj je doma,
Nebeški oče pošlje ga.

2.

On v hišo vsako pride,
Če prav zaprta je,
Otròk mu ne uide,
Naj ravno skrije se.
Odene tebe, ko zaspiš,
Odkrije, ko se prebudiš.

3.

Doma kakòr na poti
Je angelj var'h s teboj ;
Za mizo kakor v koti
Te vidi angelj tvoj.
Oh, ne razžali angelja,
Ki te toliko rad ima !

4.

Tvoj angelj te odéva,
Kedar po noči spiš,
Po dnevi te ogréva,
Da kašlja ne dobiš.
Če dobre volje dete si,
S tebój se angelj veseli.

5.

Pa tudi gre k Očetu
In Bogu vse pové,
Če otrok na tem svetu
Prav priden, dober né. *)
Oh, dete vbogaj prav lepó,
Da hvalil tebe angelj bo.

*) né = ni.

15. Mati dete ziblje.

1.

Ajaj, ajaj, ljubček moj !
Dete trudno si nicój.
Ajaj, ajaj dete moje :
Ziblje mati in mu poje.

2.

Pridi, pridi grlica,
Dete boš mi zibala ;
Dete moje mehko spalo
In ne bo se nič jokálo.

3.

Zunaj lepo jagnjiče,
Jagnje lepo belo je ;
Jagnje bode priskakljálo,
Dete moje pozibálo.

4.

Lepo rožice cvetô :
Belo, modro, pisano ;
Jutre bove zgodaj vstali,
Lepe rože bove brali.

5.

Priletíte angeljci,
Vi nebeški družéji ;
Dete boste varovali,
Njemu sladko spanje dali.

6.

Kedar pridno dete spi,
Ljubi Bog nad njim bedí ;
Kedar tiho dete aja,
Bog mu sladke sanje daja.

7.

Ajaj, ajaj detece
In ne žali matere ;
K sebi te ne bom dajála,
Bog ne daj, da b' te zaspala.

16. Dobro jutro !

1.

Dobro jutro ! spet živim,
Tiha noč minila ;
Jutra spet se veselim,
Luč se ponovila.

2.

Petelinček me budi,
Putá zá-me mara :
Hitro vstati mi veli,
Zaležuhe kara.

3.

Ptičice že pojejo,
Stvarnika častijo,
Mólit me že kličejo,
Peti me učijo.

4.

Ljubi Bog ! zahvalim Te,
Da si me ohranil,
Prosim, da bi dalje še
Hudega me branil.

5.

Dobro jutro, mamica !
Pápe boste dali :
Za kosilce dobrega
Kaj ste nam skuháli ?

6.

Belo se umiti čem,
Čedno dete biti ;
K mizi vmazano ne smem
Priti ne hoditi.

7.

Hvala Bogu, lepo je,
Zdravo in veselo,
Toplo sije solnčice :
Pojdimo na delo !

17. Anica in piščeta.

1.

Hitro, hitro, ljuba mati !
Piškam moram jesti dati :
Dajte piškam proseka !
Prosijo že piščeta.

2.

Pik, pik, pik ! kakó letijo,
Glej, kakó se veselijo !
Káko rade zobljejo !
Vboge piške lačne so !

3.

Kokla zrn se ne dotika,
Piščetom jih ne odmika :
Mati dobra kaj stori,
Da otroke preskrbí !

4.

Piške so se nazobále,
Lehko bodo zdaj šetále ;
Vse za koklo čivkajo :
Kam jih le zdaj vedla bo ?

5.

Čujte, čujte ! kokla vpije.
Videti čem, kaj se vije. —
Grdi kanjuh je pridrl,
Kokli piško bo požrl ! —

6.

Kokla svoje piške brani,
Grdi kanjuh mora strani,
Oh, pogledjte mamica,
Káko piške rada 'ma !

7.

Glej! s perotmi jih odeva
In na prsih jih ogreva,
Lehko tu počivajo :
Strah in zima jih ne bo.

8.

Mama, tak bom jaz zavpila,
K vam pribežala, se skrila,
Kedar pride dušni tat
Mé v nesrečo zapeljat.

18. Pridno dete.

1.

Dvojè očij imam,
Ki gledajo svetló
Zdaj zemljo, zdaj nebó,
Da lahko vse spoznam.
Oči so ljub, so božji dar :
Le greha gledati nikar !

2.

Ušesi dve imam ;
Kar mati mi rekô,
Kar oče vprašajo,
Odgovor hitro dam.
Ušesa so tud' božji dar :
Grehá p o s l u š a t i nikar !

3.

Dal jezik Bog mi je,
Da lahko govorim,
Potožim, zakričim,
Ko hudo bliža se.
Obrača se mi jezik rad :
Opravljati ne, ne lagát' !

4.

Imam tud' roki dve,
Na vsaki prstov pet,
Da morem vse prijet' ;
Prav zdravi ste obe,
Da z njima delam, služim si :
A Bog varuj me jemati !

5.

I nogi dve imam,
Da skačem in stojim,
Od doma poletim,
Nazaj se spet podam :
Potépat se nikdár ne grem
In škode delati ne smem.

6.

Imam še jedno reč :
V prsih mi kljuje dni, noči —
Srcé, ki ljubiti želi,
Kar mu je najbolj všeč.
Naj ljubi dobrega Boga,
Ki me brez mere rad ima!

19. Božič.

1.

Preljubi sveti Božič ti,
Tebè se veselimo vsi
In jaslice napravljamo,
Za tebe posteljo čedno.

2.

Sam Bog nam tebe je poslal,
Orehov tudi dosti dal :
Pozlátiti jih hočemo,
Častiti z njimi te srčno.

3.

Dekleta izrezljajte le
Iz bele gobe brezove
Golobce, naj se majajo,
Krog jaslic letajo lepó !

4.

Po bršljan fantje pojdimo,
Grozdiče mu pobelimo !
V zelenji kotec naj stoji :
Vsa hiša naj se veseli !

5.

Presveti ti božični dan,
Otrokom praznik najbolj znan,
Ko Jezusa spoznavamo
In božje dete molimo !

6.

Preljubi sveti Božič ti,
Naj bomo brateci tvoji
In tvoje sestrice ljubé :
To naša srčna želja je.

7.

Glej ! otročaji majhni smo ;
Podaj ročico nam svojó,
Da rastli bodemo lepó,
Prav kakor angeljci čistó.

8.

O sveti Božič, praznik naš,
Ki tóliko veselja daš,
Ohrani nam veseli čas
In hudega obváruj nas !

20. Zapuščena sirotica.

1.

«Ljubi moji otročiči,
Vaša sestrica naj bom !
Nimam ateja, ne mame
In ne vem, kje moj je dom».

2.

««Ti si vmazana in grda,
Studiš se otrokom vsem ;
Idi in se preobleci,
Pojdi k svojim starišem !»»

3.

«Oj, umrli so mi mati,
In očeta ne poznam ;
Kdo mi hoče srajco dati ?
I česáti se ne znam.

4.

Nimam reva kaj obuti
In pod streho kam ne vem ;
Krog po svetu se potikam,
Med otroke tud' ne smem.

5.

Ako pridem v hišo, dajo
Skorjo kruha mi za dar,
Hitro dalje mi velijo,
Ni nikómur zá-me mar.

6.

Naj pri vas bom, otročiči,
Oh, ne bodi vás me sram!
Strgana sem scer in bleđa,
A pokrižati se znam».

7.

««No, pa bodi sestra naša,
Bratci tvoji bodemo;
Belo srajčko tebi dati
Čemo, vmiti te lepó.

8.

Mamko bomo naprosili,
Naj te v hišo vzamejo;
Ateju priporočili,
Naj ti kup'jo suk njico»».

21. Kratka pred šolo.

1.

«**P**ustite k meni otročiče!»
Naš ljubi Jezus govori,
In nas prijazno v šolo kliče,
Lepó učiti nas želi.

2.

Preljubi Jezus! vsi želimo
Učenci Tvoji biti že,
Srcé in pamet Ti zročimo :
Daj pridno nam učiti se!

22. V pondeljek pred šolo.

Veselo jutro.

1.

Lepo jutro je,
Svetlo solnčice
Mene razsvetlí ;
Zarja jutrna
Mi veselje da,
V šolo mi veli.

2.

Vse na delo gre,
Mravlje, bčelice
Grêdo živež brat ;
Ptičke mi pojô,
Rožice cvetô,
Da grem v šolo rad.

3.

V šoli angelj moj,
Mi na strani stoj,
Da se prav učim !
Glav'co dobro 'mam,
Srce navku dam
In se veselim.

23. V pondeljek po šoli.

Lepa zahvala.

1.

Neskončno mili, dobri Bog,
Ti hvalo češ imeti ;
Zasliši svojih glas otrôk,
Daj hvalo nam zapeti !

2.

Zahval'mo Te za stariše,
Za ateja in mamo ;
Pa tudi za učitelje
Zahvalo Tebi damo.

3.

Za ljubi nauk in za kruh,
Ki smo ga zdaj zavžili,
Za ljubo zdravje, jasni duh
Ti hvala, Oče mili !

4.

Dobrotnikom povrni vsem,
Ki dobro nam delijo ;
Srcá zahvale polna tem
In Tebi naj gorijo !

24. V torek pred šolo.

Vesela šola.

1.

Šola bod' pozdravljena !
Ti nas veseliš ;
Zá nas si pripravljena,
Da nas poučiš :
Učimo se le skrbno,
Pridni, pridni bodimo !

2.

V šoli šepetati ne,
Naj vse tiho bo!
Tudi ropotati ne,
Da vsi slišimo,
Kar se lepega uči:
Miren vsak naj tu sedi!

3.

Vrlih môž, koliko je
V šoli tu biló,
Imenitne ki glavé
Zdaj po svetu so!
Zdaj je uka zlati čas,
Ljubi šolarji, za nas.

4.

Bog daj srečo, dober dan
Danes šolarjem,
Naj bo igra zdaj na stran,
Uk le v skrbi vsem!
Srce, uho in okó
Navkom posvečeno bo!

25. V torek po šoli.

Sveta čednost.

1.

Sveta čednost !
Bodi meni prva vrédnost !
Lepo, čedno naj živim
In se tebe veselim !

2.

Vsa lepota
Brez čednosti je praznota ;
Mlado lice lepo ni,
Če ga čednost ne svetli.

3.

Čednost mila !
Ne boš mene zapustila ;
Sveta čednost ! ljubim te ;
Sveta čednost vodi me !

26. V sredo pred šolo.

Četrta božja zapoved.

1.

Bog pravi : «Stariše spoštuj,
Če dolgo češ živeti ;
Dobró jim z dobrim povračuj !
Dobró ti bo na sveti». —

2.

Roditelji kakó lepó
Skrbijo za otroke !
Žalíti jih je prehudó ;
Rané jim dé globoke !

3.

Otroci pridni, šolarji,
So starišem veselje ;
Le umnost in le čédnosti
Najslajše njih so želje.

4.

Očeta, mater ljubiti
Iz srca vsi želimo,
Lepó se jim prikupiti —
Le pridno se učimo !

27. V sredo po šoli.

Mlado drevesce.

1.

Drevesce mlado, prelepó,
Ki z ménoj zrastle je čednó,
Očetu sad poda :
Skrbnó so izredili ga.

2.

Ko mlado drevce jaz cvetim
In dobro drevo bit' želim :
Nabrat' si védnostij,
Roditi svetih čédnostij.

3.

Nerodovito pa drevo
Za večnost bo posekano ;
Sadú ki ne rodi,
V ogènj se vrže in zgori.

28. V četrtek pred šolo.

Veselo srce.

1.

Veselo srce vzbudi se,
Bogú zahvalo poj,
Obvároval ki zvesto je
Te hudega nicój!

2.

Če otrok tudi trdo spim,
Pa večni Bog bedi;
Veselo da se prebudim,
Za mene On skrbi.

3.

Za dobro jutro hvalim Te,
O ljubi, mili Bog!
Za srečen den Te prosim še,
Varuh svojih otrók.

4.

Ko temna nekđaj pride noč,
Življenja pride kraj,
Dodeli Oče nam pomoč,
Tja priti v sveti raj!

29. V četrtek po šoli.

Lenuhi potepuhi.

1.

Béži, béži o lenoba !
V tovaršijo ti ne grem ;
Ti si mladih let grdoba,
Trdno se ti odpovem.

2.

Vse lenivke in lenuhe
Strgan čaka vse rokav ;
Potepenke, potepuhe
Glad po svetu bode gnal.

3.

Dobre glave, pridne roke
Dober oče rad ima ;
Pridne ljubi Bog otroke
In jim dobro srečo da.

4.

Prava sreča pa lenuha
Rada hitro zapusti ;
Pridni šolar dosti kruha
Za staróst si oskrbi.

30. Kratka po šoli.

1.

Za vsé, kar smo se naučili
In milosti tvoje zavžili,
Zahvaljen bodi mili Bog,
Ti večni Oče vseh otrôk.

2.

Ker dal si svetega nam Duha,
Daj še vsakdanjega nam kruha!
Veseli zdaj domú gremò :
Živeti hočemo lepó.

IV. Basni in prilike.

31. Mlado jagnje.

1.

Mlado jagnje, lepo belo
Gre za materjo veselo,
Skače, da prebiti ni,
Travo če potéptati.

2.

Hopsa, hopsa! kolobita,
Poskakuje tam in rita;
Zdravo kaj ne ve začet',
Zaničuje dober svet.

3.

Mati pravi: «Kar ne skakaj,
Tam po bregu se ne takaj:
Opotekneš se lehkó,
Zlomiš nogico šibkó».

4.

Jagnje matere ne sluša,
Rajše samo si poskuša,
Črez kamenje zadreví
In si nogico zdrobí.

5.

Jagnje nogico zlomilo,
Glasno klicalo in vpilo:
«Oj otroci vbogajte
Svoje skrbne matere!»

32. Rožice in valovi.

1.

Rož'ce za potokom stale
In valovom so dejale:
Kam hitite, dirjate?
Raji tu ostanite!»
Rožicam velijo vali,
Vstaviti se niso dali:
«V morje, tjá se nam mudi,
Moramo se skopati».

2.

Lepo bomo se umili,
In se zopet povrnili
Iz oblakov se izlit,
Vas prijazno porosit».
Vse, vse mora mimo iti,
Vselej tak ne more biti:
Kdor se Bogu izroči,
Njemu vse se prav zgodi.

33. Vijolica.

1.

Vijolica je v dolu stala,
Po polji žlahten duh dajala;
Pa stan prenizek se ji zdi:
Na više priti poželi.

2.

Vijolica se preselila,
Na solnčen holmec posadila;
«Po svetu zdaj bom gledala,
Na široko tu dišala».

3.

Na holmci ji je zamrzelo ;
«Na hribu tam bo bolj veselo :
Tam vidi se okol' povsod!»
To misli in že gre od tod.

4.

Veselo tam ji solnce sije,
In zdrava sapa lice brije,
Pa še dovolj visoko ni:
Na goro tja jo veseli.

5.

«Tam videla po vsem bom sveti
Z nebes kokota čula peti —»
To pravi zdaj vijolica
Ter se na dolgo pot poda.

6.

Vrh strme gore prisopiha,
Nevsmiljeno vihar jo viha ;
Na skali nima postelj'ce,
Ne najde žejna kapljice.

7.

Še ni tam gori se zagrela,
Že huda zima jo prijela;
Mrazú sirota se solzi,
In v led se solza premeni.

8.

Nazaj v dolino je želela,
Pa reva ni moči imela;
Vsa bleda vsehne, obleti,
Na gori dušico spusti.

9.

Če našel dom si v nizkem stani,
Le zadovoljnost si ohrani;
V dolini si pred vetrom skrit:
Nevarno je visoko bit'!

34. Dva potepena šolarja.

1.

||z neke vasi dečka dva
Sta v šolo vkup hodila.
«Zakaj bi danes v šolo šla?
Raj' v les se bova skrila».

2.

Hitela sta v sosedov log
In vabiti začela
Zverino, ptice vse okrog,
Da b' kratek čas imela.

3.

«Ve ptičice počakajte!»
Sta potepuha zvala,
«Tu po ledini skákljajte!
Z vami bovà igrala».

4.

«Oj grda potepuha sta»,
Koj ptičice velijo,
«Me nosimo si gnezdica,
Lenuhi le norijo».

5.

Pri nogah mravlje lazijo,
Njim četa govoriti:
«Lenuhati ne vtegnemo,
Nam pridnim vsem je biti».

6.

Bučelo dečka gledata,
Ki strd si je nosila;
«Lenuha! Kaj tu delata?»
Bučela ju navila.

7.

Skakáti miško vidita,
Ki je za zimo brala;
«Lenuha! Kaj tu delata?»
Mišká je mala djala.

8.

Spod grma skoči zajček mlad,
K potoku gre se vmivat.
«Svoj gobček blaten grem oprat,
Ne vtegnem si počivat'».

9.

Pri vodi tam prav gmetno*) bo»,
Golčita, «tja letíva,
Zaježiva si brž vodó
In mlin si naredíva».

*) Gmetno = veselo.

10.

A voda jima koj veli :
«Ne vtegnem se muditi ;
Po svetu meni se mudi :
Zeli mi je močiti».

11.

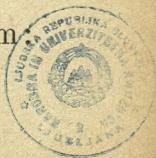
Škrjančeka zaslišita
Na polji žvrgoleti ;
Hitró za njim jo vdereta
In mislita ga vjeti.

12.

Škrjanček pa zažvrgoli :
«Oj grda potepuha !
Se vama v šolo ne mudi ? —
Sramujta se lenuha !

13.

Zjutraj jaz zgodaj se vzbudim
In moram pesem peti,
Potem med brazde se spustim
Za živež je skrbeti.

14.

A vidva zaležuha sta,
Takó dolgó ležita;
Ne da bi pridno v šolo šla,
Zdaj muhe krog lovita!»

15.

Otrokom, ki ne molijo,
Ki v šolo kar ne grejo,
Tem ostra šiba pela bo,
Dat' kruha jim ne smejo.

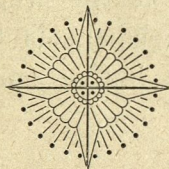
16.

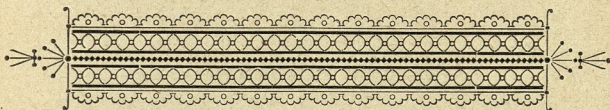
Za potepene šolarje
Že šiba se namaka,
Najgrše je potepat' se:
Vse hudo take čaka.

17.

Le kdor se skrbno rad uči,
Kdor pridno v šolo hodi,
Lehkó se vsega veseli,
Ker angelj njega vodi.

V. Različne pesmi.

35. Najboljše vince.

1.

Za deco vince sladko
Najboljše belo je :
Izpod pečevja zvirā,
Prelepo sveti se.

2.

Po logu tiho teče,
Živinico poji,
I ptičica brez plače
Žejó si z njim gasi.

3.

Od tega vinca glava
Bolela te ne bo !
Teló bo tvoje zdravo
In spanje prav sladkó.

4.

Prezdrava voda čista
Za majhno je decó !
Zato tud' škodovala
Starejšim še ne bo.

36. Veseli hribček.

1.

En hribček bom kupil,
Bom trte sadil !
Prijat'lje povabil,
Še sam ga bom pil.

2.

Tam gori za hramom
En trsek stoji !
Je z grozdjem obložen,
Da komaj drži.

3.

Že čriček prepeva,
Ne more več spat'!
V trgatev vелеva,
Spet pojdemo brat.

4.

Konjički škrebļajo
In voz'jo težkó,
Ker vince peljajo,
Ki je močno sladkó.

5.

Prelepo rumeno,
Ko čisto zlató —
Le pijmo pošteno
Prežlahtno blagó !

37. Zlate resnice.

1.

Bog vse vidi, Bog vse ve :
Greh se delati ne sme.

2.

Kjér kol' je največja sila,
Tám je božja roka mila.

3.

Bog otroku srečo da,
Stariše ki rad ima.

4.

Najpridniše déte na svétu je,
Ki ljubi Bogá in stáriše.

5.

Prebrísana glava in pridne roké
Bóljše so blago, ko zlate goré.

6.

Hudo za vbógega, nič ki ne zna,
Njemu do krúha se priti ne da.

7.

Kdor svoj čas si z igro trati,
Revež prazno slamo mlati.

8.

Tam kjer glad morí lenuha,
Najde pridnost dosti kruha.

9.

Mladine najlépša lepota je ta :
Nedolžnost, ponižnost pa žlahtnost srcá.

38. Zastavice.

1.

Na ognji prážena,
Na mlinu zdróbljena,
Z vodó polita,
Prav rada pita,
Črná sem kuhana !
Rad mé imaš,
Me lí poznaš ?

2.

Prav kratek sem krojač,
Ves bos sem in brez hlač,
Dve škarjici imam,
Hudó vščeniti znam.
Po vodi rad veslam,
Globoko skrijem se,
Če hočeš vjeti me.
Če vbožček se vlovim,
Na mizo prismučim,

Rudečo kožo 'mam,
Ker me je tega sram !
Belé oči dobim,
Veš lí, kak se velim ?

3.

Živál nisèm rogata,
Pa roge le molim !
Daléč počasno pridem,
Hišé ne zapustim !
Za postne dni dajém jedí,
Jedí brez vseh kostí,
Kakó se mi vèli ?

39. Veselja dom.

1.

Preljubo veselje, o kje si doma ?
Povej, kje stanuješ moj ljubček srca ?
Po hribih, dolinah za teboj hitim,
Te videti hočem, objeti želim.

2.

Te iščem za mizo, kjer dobro jedô,
Na plesu pri godcih, kjer sladko pojô;
A prav'ga veselja na rajanji ni:
Pijance, plesalce veselje beži.

3.

Te iščem po polji, kjer rož'ce cvetô,
Po logu zelenem, kjer ptičke pojô!
Pa ptičke vesele in rožice vse
Le 'majo veselje za mlado srce.

4.

Poslednjič veselje še le zasledim,
Na veško ledin'co pridirjam za njim!
Glej, tamkaj z otroki prijazno igra,
Čas kratek jim dela, pri njih je doma.

5.

Oh, blažena leta nedolžnih otrok
Imate veselje brez težkih nadlog!
Oh, kako vas srčno nazaj si želim,
A vi ste minula, zastonj se solzim.

6.

Le jedno veselje še čaka na me
V presrečni deželi, kjer mlado je vse !
Trpljenje v taisto deželo ne zna :
Le tamkaj je pravo veselje doma.

Kazalo.

	Stran
Nagovor	5
I. Bog in nebesa	7
1. Kje je ljubi Bog doma?	7
2. Bog za vse skrbi	8
3. Kdo je vse vstvaril?	10
4. Previdnost božja	12
5. Kje sem doma?	15
6. Hvaljen bodi Jezus Kristus!	16
II. Svet in narava	23
7. Nebeške bukvice	23
8. Jutranje solnce	25
9. Večerno solnce	26
10. Dober večer!	27
11. Lehko noč!	29
12. Luna	31
13. Rožice po zimi	32
III. Dom in šola	35
14. Angelj varih	35
15. Mati dete ziblje	37

	Stran
16. Dobro jutro!	38
17. Anica in piščeta	40
18. Pridno dete	42
19. Božič	44
20. Zapuščena sirotica	46
21. Kratka pred šolo	48
22. V ponedeljek pred šolo	49
23. V ponedeljek po šoli	50
24. V torek pred šolo	51
25. V torek po šoli	53
26. V sredo pred šolo	54
27. V sredo po šoli	55
28. V četrtek pred šolo	56
29. V četrtek po šoli	57
30. Kratka po šoli	58
IV. Basni in prilike	59
31. Mlado jagnje	59
32. Rožice in valovi	60
33. Vijolica	61
34. Dva potepena šolarja	63
V. Različne pesmi	69
35. Najboljše vince	69
36. Veseli hribček	70
37. Zlate resnice	72
38. Zastavice	74
39. Veselja dom	75

